

ВІД АВТОРА

Найголовніша думка, яка постійно супроводжувала автора з самого початку його багаторічної праці над цим українсько-німецьким словником, це глибока переконаність у невичерпному багатстві нашої української мови, досконалості її форм і самодостатності у способах вираження найрізноманітніших і найтонших відносин матеріального та духовного світу.

Ще далекого 1663 р. французький дипломат П'єр Шевальє писав, що *“мова козаків... дуже ніжна і сповнена пестливих виразів та незвичайно витончених зворотів”*. Австрійський письменник із Галичини Карл Францоз наголошував на тому, що наша мова *“багата на голосні звуки і м'які приголосні, синтаксично проста і поряд з цим вишукано структурована, у своїх формах надзвичайно розвинута і при цьому струнка, ніжна і гнучка, немов та верба, котра покриває берег українських річок”*.

“Коштовний скарб народу” (Іван Франко), нашу солов'їну мову, у якій *“що не звук, то подарунок, все крупно, зернисто, як самі перла”* (Микола Гоголь), автор спробував передати мовою Гете і Шиллера, Моцарта і Гайдна, Лютера і Ремарка. Перед автором постали поряд українська мова, *“запашна, співуча, гнучка, милозвучна, сповнена музики і квіткових пахоців”* (Олесь Гончар), і німецька мова, *“глибока, насичена смыслом і духом, необмежено вільна і рухлива у своїх образах і формах, багатобічна і різноманітна у змальовуванні та висвітленні внутрішнього і зовнішнього світу”* (Ернст Моріц Арндт), *“ця багата, еластична і сильна мова зі своїми численними іграми, примхами і нерегулярностями, зі своєю високою музичністю, своєю одухотвореністю, своїм гумором”* (Герман Гессе), *“така багата і потужна, така смілива і граціозна, така красива і м'яка”* (Людвіг Бьорне).

Побудувати уявний місток між цими мовами, поєднавши їх у словникових статтях, і віртуально наблизити одну до одної, щоб показати семантичні міжмовні співвідношення – такою була мета автора. Це виявилось, звичайно, зовсім непростим завданням з огляду на значну відмінність між лексичними і граматичними структурами обох мов та на інші контрасти між ними, тому що *“мова – це неначе зовнішній прояв духу народів”* і відмінність між ними означає *“відмінність у самому світобаченні”* (Вільгельм фон Гумбольдт), *“це наша національна ознака, в мові – наша культура, сутність нашої свідомості”* (Іван Огієнко). Різне сприйняття дійсності окремими націями викликало різницю в її формальному відображенні засобами відповідної мови, що створює певні труднощі для лексикографа або перекладача. У зв'язку з цим авторові доводилося перебувати довго в роздумах і сумнівах, порівнюючи багатство значень слова чи синонімічного ряду в українській мові, а потім особливості й розмаїття в семантичному наповненні відповідних німецьких слів, щоб досягти найбільш точного й адекватного перекладу, щоб у логічно обґрунтованій послідовності правильно описати значення слів, розподілити слова між словниковими статтями тощо. Багато часу й енергії

забирали аналіз інших словників і довідкових посібників та перевірка інформації, поданої в них. Здолавши різноманітні перешкоди і труднощі, автор може тепер з вдячністю Богові й долі подати на суд громадськості свій твір.

Працюючи над словником, автор використав передусім досвід видатних українських лексикографів минулого. Йдеться насамперед про “Малоруско-німецький словар” Євгена Желеховського і Софрона Недільського (Львів, 1886 р.), “Руско-німецький словар” Омеляна Поповича (Чернівці, 1904 р.) і “Українсько-німецький словник” Зенона Кузеля та Ярослава Рудницького (Ляйпціг, 1943 р.; Вісбаден, 1987 р.).

У період російської і радянської окупації України не вийшло, на жаль, жодного великого українсько-німецького словника, і ми були вимушені користуватися російськомовними. Словники, які появились у нас після проголошення Незалежності України, створені переважно на основі відповідних російсько-німецьких, зокрема — способом звичайного перекладу з російської мови. Їхні автори подекуди не зважали на відмінність у значеннях слів, які звучать подібно в обох мовах, та припустилися інших прикрих і неприємних помилок.

Пропонованим виданням автор намагався певним чином виправити і покращити ситуацію в українсько-німецькій лексикографії, врахувавши найновіші здобутки вітчизняної та зарубіжної лінгвістики й сучасні вимоги до створення та будови словників. Авторіві вдалося створити словник, обсяг якого значно перевищує всі українсько-німецькі словники, видані до цього часу як в Україні, так і за кордоном. Говорячи словами древніх римлян: *Feci quod potui, faciant meliora potentes*. — *Я зробив усе, що міг, хто може, нехай зробить краще*.

Автор сподівається, що його словник принесе користь викладачам, учителям, студентам, учням, перекладачам, усім, хто вивчає не тільки німецьку, а й також українську мову.

З повагою,
Михайло Смолій

VORWORT DES VERFASSERS

Ein Grundgedanke, der den Verfasser vom Anfang seiner vieljährigen Arbeit an dem vorliegenden ukrainisch-deutschen Wörterbuch ständig begleitete, ist eine tiefe Überzeugung vom unerschöpflichen Reichtum unserer ukrainischen Sprache, von der Vollkommenheit ihrer Formen und von der Eigenständigkeit der Ausdrucksmöglichkeiten für vielfältige und feinste Wechselverhältnisse in der materiellen und geistigen Welt.

Bereits im fernen Jahr 1663 schrieb der französische Diplomat Pierre Chevalier, dass *“die Sprache der Kosaken... sehr zärtlich und an liebkosenden Ausdrücken und ungewöhnlich feinen Wendungen reich ist”*. Der österreichische Schriftsteller aus Galizien Karl Franzos betonte, dass die ukrainische Sprache *“an Vokalen und weichen Konsonanten reich, syntaktisch schlicht und doch fein gegliedert ist, in ihren Formen überaus ausgebildet und dabei schlank, zart und biegsam, wie die Weide, welche den Saum der ukrainischen Flüsse bedeckt”*.

Den *“kostbaren Schatz des Volkes”* (Iwan Franko), unsere Sprache, in der *“jeder Laut ein Geschenk ist, alles groß, kornartig wie die Perlen selbst”* (Mykola Gogol), versuchte der Verfasser in der Sprache von Goethe und Schiller, Mozart und Haydn, Luther und Remarque wiederzugeben. Vor dem Verfasser standen nebeneinander die ukrainische Sprache, *“duftig, melodisch, flexibel, wohlklingend, gefüllt von Musik und Blumenaroma”* (Oles Hontschar), und die deutsche Sprache, *“tief und schwer an Sinn und Geist, in ihren Gestalten und Bildungen unendlich frei und beweglich, in ihren Färbungen und Beleuchtungen der innern und äußern Welt vielseitig und mannigfaltig”* (Ernst Moritz Arndt), *“diese reiche, elastische und kraftvolle Sprache mit ihren vielen Spielen, Launen und Unregelmäßigkeiten, mit ihrer hohen Musikalität, ihrer Beseeltheit, ihrem Humor”* (Hermann Hesse), *“so reich und mächtig, so mutig und anmutig, so schön und mild”* (Ludwig Börne).

Eine gedankliche imaginäre Brücke zwischen diesen Sprachen zu schlagen, indem man sie in Wörterbuchartikeln vereinigt, und sie virtuell aneinander zu rücken, um semantische zwischensprachliche Wechselbeziehungen aufzuzeigen – das war das Anliegen des Verfassers. Das erwies sich natürlich als eine ganz und gar nicht einfache Aufgabe wegen der großen Unähnlichkeit zwischen den lexikalischen und grammatischen Strukturen beider Sprachen und anderer Kontraste zwischen ihnen, weil die Sprache *“gleichsam die äußerliche Erscheinung des Geistes der Völker”* ist und ihre Verschiedenheit *“eine Verschiedenheit der Weltansichten selbst”* darstellt (Wilhelm von Humboldt), weil *“die Sprache unser nationales Merkmal ist, unsere Kultur, das Wesen unseres Bewusstseins in der Sprache liegen”* (Iwan Ohijenko). Die verschiedenartige Wahrnehmung der Wirklichkeit durch einzelne Nationen rief den Unterschied in ihrer formalen Wiedergabe mit den jeweiligen sprachlichen Mitteln hervor, was dem Lexikographen oder dem Übersetzer gewisse Schwierigkeiten bereitet. Oft musste der Verfasser daher in Gedanken und Zweifeln lange versunken sitzen, indem er den Reichtum der Bedeutungen eines Wortes oder einer synonymischen Reihe im Ukrainischen und danach Besonderheiten und Mannigfaltigkeit im semantischen Inhalt der entsprechenden deutschen Wörter

verglichen, um eine möglichst genaue und adäquate Übersetzung zu finden, um die Bedeutung eines Wortes in einer logisch begründeten Reihenfolge zu beschreiben, die Wörter auf Wörterbuchartikel aufzuteilen usw. Viel Zeit und Energie nahmen die Analyse anderer Wörterbücher oder Handbücher und die Überprüfung der in ihnen enthaltenen Information in Anspruch. Nicht wenige Hindernisse hat der Verfasser endlich überwunden und darf jetzt mit Dank an den Herrgott sein Werk dem Urteil der Öffentlichkeit überlassen.

Bei der Arbeit am Wörterbuch nutzte der Verfasser vor allem die Erfahrung der prominenten ukrainischen Lexikographen der Vergangenheit. Es geht in erster Linie um das "Ruthenisch-deutsche Wörterbuch" von Eugen Żelechowski und Sofron Nedilskyj (Lwiw, 1886), das "Ruthenisch-deutsche Wörterbuch" von Emilian Popowicz (Tscherniwzi, 1904) und das "Ukrainisch-deutsche Wörterbuch" von Zeno Kuzela und Jaroslav Rudnyčkyj (Leipzig, 1943; Wiesbaden, 1987).

In der Zeit der russischen und sowjetischen Okkupation der Ukraine ist leider kein großes ukrainisch-deutsches Wörterbuch veröffentlicht worden und wir waren auf russischsprachige Wörterbücher angewiesen. Die nach der Unabhängigkeitserklärung der Ukraine erschienenen Wörterbücher wurden vorwiegend auf der Grundlage von russisch-deutschen Wörterbüchern erstellt, darunter in Form einer gewöhnlichen Übersetzung aus dem Russischen. Ihre Autoren achteten dabei nicht immer auf den Unterschied in der Bedeutung der Wörter, die in beiden Sprachen ähnlich klingen, oder haben andere verdrießliche oder peinliche Fehler begangen.

Mit dem vorliegenden Wörterbuch hat der Verfasser versucht, die Lage in der ukrainisch-deutschen Lexikographie unter Berücksichtigung der neuesten Errungenschaften der Linguistik und der gegenwärtigen Anforderungen an den Aufbau von Wörterbüchern maßgeblich zu verbessern. Dem Umfang nach übertrifft das vorliegende Wörterbuch alle zuvor in der Ukraine und im Ausland herausgegebenen ukrainisch-deutschen Wörterbücher.

Der Verfasser hofft mit seiner Arbeit Lehrern, Schülern und Studenten, Übersetzern und Dolmetschern, allen, die Deutsch oder Ukrainisch lernen, hiermit größten Nutzen zu bringen.

Hochachtungsvoll,
Mykhaylo Smoliy

ПРАВИЛА КОРИСТУВАННЯ СЛОВНИКОМ

Заголовні слова розміщені в словнику за алфавітом і подані жирним шрифтом. Знак || вказує на те, що до частини слова перед ним додаємо певні закінчення, якщо це слово подано в статті в ілюстраційному словосполученні чи фразеологічному звороті. Знак тильда ~ замінює у статті цю частину слова:

велик||ий 1. groß; (величезний) gewaltig, riesenhaft, riesig; ~а **глибина** Untiefe *f* =, -n; ~ий **попит** ек. eine große Nachfrage

Слід читати: **велика глибина, великий попит.**

Якщо слова пишуться через дефіс, то вони розміщені в алфавітному порядку відразу за основним словом:

мі с муз. E *n* =

мі-бемоль ч муз. Es *n* =

мі-дієз ч муз. E|is *n* =

мі-мажор ч муз. E-Dur *n* =

мі-мінор ч муз. e-Moll *n* =

мігрант ч Zuwanderer *m* -s, =

Якщо згідно з правилами орфографії допускається подвійне написання слова, то другий варіант стоїть у квадратних дужках після основного. У випадку з паралельним вживанням буквосполучень *ph* і *f* вказаний переважно один варіант (*ph* більш характерне для фахової літератури):

веда ж Veda *m* =/-s, Veden/-s [*тж.* Wēda, Wēden]

з [із, зі] (з чого, відкіля) aus (*D.*)

кенотаф ч Kenotaph [Zenotaph] *n* -s, -e

Лексичні омоніми подано в різних статтях:

сплав¹ ч (лісу) Flößen *n* -s; Flößerei *f* =, -en

сплав² ч 1. (металів) Legierung *f* =, -en; 2. перен. (поєднання різних елементів, частин тощо) Verschmelzung *f* =, -en

Наголос у всіх словах, якщо вони мають два або більше складів, позначено шляхом підкреслення голосного звуку. У словах, де можливі два наголоси, підкреслено два склади:

незаперечний unbestreitbar, un|angreifbar, un|anfechtbar

разом zusammen

У квадратних дужках наведена транскрипція деяких слів (або частини слова) іншомовного походження, вимова яких має певні відхилення від правил читання в німецькій мові. Основний наголос у транскрипції стоїть перед наголошеним складом вгорі, другорядний – внизу:

абандон ч ек. Abandon [abã'dõ] *m* -s, -s

абонемент ч Abonnement [-'maŋ] *n* -s, -s

інженер-електрик ч Elektro|ingenieur [-'mʒe,njœ:r] *m* -s, -e

Вертикальні риси | і | вживаються для полегшення вимови. Пунктирна риска | стоїть у випадках, де немає твердого вступу. Суцільна риска | вказує на твердий вступ або розділення деяких буквосполучень:

сім'я ж *Famili|e* *f* =, -n

привласнювати *an|eignen* *vt*

наступн|ий *näch|st(er)*; ~ого дня *am näch|sten Tage*

мікрометр ч *tex. Mess|schraube* *f* =, -n

Після українських іменників подано рід (*ч, ж, с*) або позначення множини (*мн*). Німецькі іменники мають позначення роду (*м, ф, н*) або множини (*пл*), закінчення родового відмінка однини і називного відмінка множини. Якщо в цих формах іменник не має закінчення, то стоїть знак =. У більшості випадків ці закінчення слід додавати безпосередньо до іменника. В іменниках, які мають особливості при утворенні множини (умляут, чергування тощо), подано останній склад, декілька останніх складів або ціле слово:

криниця ж *Brunnen* *м -s, =*

рекорд ч *Rekord* *м -(e)s, -e*

штани *мн Hose* *ф =, -n*

портрет ч *Bildnis* *н -ses, -se*

костюм ч *Anzug* *м -(e)s, -züge*

село с *Dorf* *н -(e)s, Dörfer*

вчителька ж *Lehrerin* *ф =, -nen*
nen

центр ч *Zentrum* *н -s, -ren*

der Brunnen, des Brunnens, die Brunnen

der Rekord, des Rekord(e)s, die Rekorte

die Hose, der Hose, die Hosen

das Bildnis, des Bildnisses, die Bildnisse

der Anzug, des Anzug(e)s, die Anzüge

das Dorf, des Dorf(e)s, die Dörfer

der Lehrerin, der Lehrerin, die Lehrerin-

das Zentrum, des Zentrums, die Zentren

Якщо німецький іменник вживається тільки у множині, то біля нього стоїть позначка *пл*. Якщо іменник не вживається у множині взагалі, а лише в однині, то він подається без форми множини:

віспа ж *мед. Pocken* *пл*

непрацездатність ж *Arbeits|unfähigkeit* *ф =*

Якщо слово може мати дві форми певного відмінка або множини, а також різні варіанти вимови, то такі форми відділяються косою лінією /:
кран ч **1.** (*водопроводу, газопроводу тощо*) *Hahn* *м -(e)s, Hähne/-en*; **2.** (*нід-діймальний*) *Kran* *м -(e)s, Kräne/спец. -e*

ралі с *спорт. Rallye* [*'rali/'rel*] *ф =, -s*

бетон ч *Beton* [*'tɔŋ*] *м -s, -s / нід.-нім., австр. [-'tɔ:n]* *м -s, -e*

Після німецьких слів вказане їхнє керування:

дивуватися *sich wundern* (чомусь *über* *A.*)

радіти *sich freuen* (чомусь у минулому – *über* *A.*, *G.*; чомусь у майбутньому – *auf* *A.*; чомусь, що відбувається в даний час – *an* *D.*)

міняти *tauschen* *vt*, *eintauschen* *vt* (на щось *gegen* *A.*)

страх ч *Angst* *ф =, Ängste* (від когось, чогось *vor* *D.*)

Після німецьких дієслів вказана перехідність (*vt*), неперехідність (*vi*) чи безособовість (*viimp*). Якщо дієслово вживається в певних граматичних формах з допоміжним дієсловом *sein*, то стоїть позначка (*s*), якщо з *haben* і *sein* паралельно, то позначка (*h, s*). Відсутність таких позначок вказує на те, що це дієслово вживається з допоміжним дієсловом *haben*:

заходити 1. (*йти кудись*) *hingehen* vi (s), gehen* vi (s); ~ на посадку ав.* zur Landung *ansetzen vi*; 2. (*всередину*) *hineingehen* vi (s)*

плавати *schwimmen* vi (h, s)*

шукати *suchen vt; suchen vi (щось nach D.)*

Слово або частина слова в круглих дужках означає, що вони факультативні:

вишукувати (*her*)*aussuchen vt*

Слід читати: *heraussuchen vt, aussuchen vt.*

кут ч ... **◆ загнати в (глухий)** *~ in die Enge treiben* vt*

Слід читати: **загнати в глухий кут, загнати в кут.**

Слово в квадратних дужках після німецького слова означає, що його можна вживати замість попереднього:

ранн|ій *früh; ~я зима ein früher [zeitiger, frühzeitiger] Winter*

Слід читати: *ein früher Winter, ein zeitiger Winter, ein frühzeitiger Winter*

Зірочка * коло німецького дієслова вказує на те, що воно належить до сильної або неправильної дієвідмін (див. список у кінці словника). Зірочка в дужках (*) вказує на можливість утворення цієї форми за слабкою відмінною поряд із сильною:

одягати *anziehen* vt*

висилати (*ab*)*senden(*) vt*

тліти *glimmen(*) vi*

Фразеологізми, сталі сполучення слів тощо стоять після значка **◆**:

рано *див. ранній; ◆ хто ~ встає, тому Бог дає (прислів'я) Morgenstunde hat Gold im Munde*

Перед німецькими словами стоїть позначка про сферу вживання, приналежність до стилю, оцінку слова тощо: *фіз., хім., розм., перен., груб.* тощо. Такі позначки стосовно українських слів стоять у дужках після відповідного слова: (*розм.*), (*фам.*), (*жарг.*), (*заст.*), (*знев.*) тощо. Якщо в обох мовах вони збігаються, то вживаються без дужок:

аероплан (*заст.*) ч *Flugzeug n -(e)s, -e; заст. Aeroplan m -(e)s, -e*

молитва *ж рел. Gebet n -(e)s, -e, Bittgebet n -(e)s, -e*

базікати (*знев.*) *розм. schwätzen vi, vt, plaudern vi, vt; фам. quasseln vi, schwafeln vt, vi*

вакувати *розм. malochen vi*

СКОРОЧЕННЯ

Німецькі			
(h, s)	вжив. з haben або sein	<i>вет.</i>	ветеринарія
(s)	вжив. з sein	<i>вжив.</i>	вживається
<i>A.</i>	Akkusativ	<i>висок.</i>	високий стиль
<i>D.</i>	Dativ	<i>відокр.</i>	відокремлюваний
<i>f</i>	жіночий рід	<i>військ.</i>	військова справа
<i>G.</i>	Genitiv	<i>вulg.</i>	вульгарно
<i>Inf.</i>	Infinitiv	<i>геогр.</i>	географія
<i>j-d</i>	jemand	<i>геод.</i>	геодезія і картографія
<i>j-m</i>	jemandem (<i>D.</i> від jemand)	<i>геол.</i>	геологія
<i>j-n</i>	jemanden (<i>A.</i> від jemand)	<i>гідр.</i>	гідротехніка
<i>j-s</i>	jemandes (<i>G.</i> від jemand)	<i>гірн.</i>	гірнична справа
<i>Konj.</i>	Konjunktiv	<i>груб.</i>	грубо
<i>m</i>	чоловічий рід	<i>дер.</i>	деревообробка
<i>N.</i>	Nominativ	<i>див.</i>	дивись
<i>n</i>	середній рід	<i>діал.</i>	діалектизм
<i>Part. II</i>	Partizip II	<i>етн.</i>	етнографія
<i>pl</i>	множина	<i>евф.</i>	евфемізм
<i>sg</i>	однина	<i>ек.</i>	економіка
<i>vi</i>	неперехідне дієслово	<i>ел.</i>	електрика
<i>vimpr</i>	безособове дієслово	<i>елн.</i>	електроніка
<i>vt</i>	перехідне дієслово	<i>ж</i>	жіночий рід
Українські		<i>жарг.</i>	жаргон
<i>ав.</i>	авіація	<i>жарт.</i>	жартівливо
<i>австр.</i>	австріацізм	<i>зазвич.</i>	зазвичай
<i>авт.</i>	автомобільна справа	<i>залізн.</i>	залізничний транспорт
<i>анат.</i>	анатомія	<i>заст.</i>	застаріле
<i>археол.</i>	археологія	<i>зах.</i>	західноукраїнський
<i>архіт.</i>	архітектура	<i>збірн.</i>	збірне
<i>астр.</i>	астрономія	<i>зв'яз.</i>	зв'язок
<i>біол.</i>	біологія	<i>знач.</i>	значення
<i>бот.</i>	ботаніка	<i>знев.</i>	зневажливо
<i>буд.</i>	будівництво	<i>зоол.</i>	зоологія
		<i>ірон.</i>	іронічно
		<i>іст.</i>	історія
		<i>канц.</i>	канцеляризм

<i>кін.</i>	кінематографія	<i>рад.</i>	радіотехніка
<i>книжн.</i>	книжний	<i>рел.</i>	релігія
<i>комп.</i>	комп'ютерні технології	<i>різн.</i>	різний
<i>косм.</i>	космонавтика	<i>розм.</i>	розмовний стиль
<i>лайл.</i>	лайливо	<i>с</i>	середній рід
<i>лат.</i>	латинський вислів	<i>с.-г.</i>	сільське господарство
<i>ліс.</i>	лісове господарство	<i>серед.-нім.</i>	середньонімецький
<i>літ.</i>	література	<i>скор.</i>	скорочено
<i>мат.</i>	математика	<i>спец.</i>	спеціальний термін
<i>мед.</i>	медицина	<i>спорт.</i>	спортивна сфера
<i>мет.</i>	металургія	<i>схід.-нім.</i>	східнонімецький
<i>метеор.</i>	метеорологія	<i>театр.</i>	театральне мистецтво
<i>мисл.</i>	мисливство	<i>текст.</i>	текстильна промисловість
<i>мист.</i>	мистецтво	<i>тех.</i>	техніка
<i>мін.</i>	мінералогія	<i>тж.</i>	також
<i>міф.</i>	міфологія	<i>ТЗ</i>	транспортний засіб
<i>мн</i>	множина	<i>тк.</i>	тільки
<i>мор.</i>	морська справа	<i>тлб.</i>	телебачення
<i>муз.</i>	музика	<i>фам.</i>	фамільярно
<i>невідокр.</i>	невідокремлюваний	<i>фарм.</i>	фармакологія
<i>одн.</i>	однина	<i>фіз.</i>	фізика
<i>опт.</i>	оптика	<i>фізіол.</i>	фізіологія
<i>осуд.</i>	осудливо	<i>філол.</i>	філологія
<i>офіц.</i>	офіційно	<i>філос.</i>	філософія
<i>перев.</i>	переважно	<i>фін.</i>	фінанси
<i>пестл.</i>	пестливо	<i>фольк.</i>	фольклор
<i>півд.-нім.</i>	південно-німецький	<i>фот.</i>	фотографія
<i>півн.-нім.</i>	північно-німецький	<i>харч.</i>	харчова промисловість
<i>поет.</i>	поетично	<i>хім.</i>	хімія
<i>полігр.</i>	поліграфія	<i>ч</i>	чоловічий рід
<i>політ.</i>	політика	<i>швейц.</i>	гельветизм
<i>псих.</i>	психологія	<i>юр.</i>	юриспруденція

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ

Аа	Бб	Вв	Гг	Ґґ	Дд
Ее	Єє	Жж	Зз	Ии	Іі
Її	Йй	Кк	Лл	Мм	Нн
Оо	Пп	Рр	Сс	Тт	Уу
Фф	Хх	Цц	Чч	Шш	Щщ
Ьь	Юю	Яя			

НІМЕЦЬКИЙ АЛФАВІТ

Aa	Bb	Cc	Dd	Ee	Ff
Gg	Hh	Ii	Jj	Kk	Ll
Mm	Nn	Oo	Pp	Qq	Rr
Ss	Tt	Uu	Vv	Ww	Xx
Yy	Zz				

У німецькому алфавіті буква *ß* прирівнюється до буквосполучення *ss*, а букви *ä, ö, ü* – до відповідно *a, o, u*.